

Nygaardsvold oppfaller kritikken mot skilsmisseanordningen som valgagilasjon!

Men får kraftig svar av Trødal, som fremholder at kirken vilde ha tatt avstand fra anordningen.

I stortingsmøte i går svarte justisminister Cappelen på interpellasjonen fra representanten fru Hartmann Varmbo, om den provisoriske anordning av 15. april 1942, om endring av ekteskapsloven.

Galleriet var fullt besatt. Interpellanten fru Varmbo (h.) hadde ikke sterke nok ord til å fortelle hvad de norske kvinner sølte da de hørte om skilsmisseloven. Jeg har ikke truffet noen som har forsvart denne anordning.

Direktor Lundh, som har hatt med saken å gjøre i London, har hevdet at en stod helt fast, fordi der ofte var tale om bigami, og dette stridde mot et kristent syn. Dette er ikke tilfredsstillende. Bigami er straffbart og en bør ikke her få sitt forhold legalisert. Jeg kan ikke forstå hvorfor anordningen ikke er offentliggjort gjennom den illegale presse og radio. Først nu har en fått beskjed. Dette har odelagt mange hjem og de som det går ut over spier det som en stor skam.

Justisminister Cappelen kjente ikke til anordningen ut over det en kunne lese sig til av foredraget. Det er bare selve behandlingsmåten av skilsmisseloven som er endret ved anordningen av 15. april 1942. Ved endringen kan departementet gi skilsmisse etter ansøking hvis en ikke kan komme i forbindelse med ektefellen. Grunnen til anordningen er et utfelle der mannen ikke hadde levd sammen med hustruen siden 1938. Hustruen hadde vegrer sig for skilsmisse. Sommeren 1940 søkte mannen om skilsmisse efter ekteskapsbrudd fra hustruen. Det blev oplyst at hun hadde vært sammen med Gestapo. — Mannen hevdet at det var en skam å være gift med henne. Det blev således gitt adgang til skilsmisse efter ansøking fra den ene part. Disse forhold var grunnen for anordningen. I overveldende grad viser det sig at det er menn som har søkt skilsmisse efter å ha levd sammen med andre kvinner i lengre tid og ofte var hustruen hjemme nazist. I de dokumenter som har vært tilgjengelige for meg viser det sig at det siden 1942 har vært 70 skilsmisser, derav 15 efter forutgående separasjon. Først i de 2-3 siste ukene har justisdepartementet hatt anledning til å sende bevilninger ut til den fratulle. På grunn av ufullstendig adresse er ikke 42 bevilninger nådd frem ennå. De hustruer som i disse årene har vist trosskap mot mannen er det stor synd på har de blir belønnet på en slik måte. Men en kan spørre om de hadde vært noe ved å få tilbake en mann som hadde gitt sitt hjerte til en annen og uten samtykke var villig til å skille sig fra hustruen.

Det kan nevnes at det i nazitiden blev gitt en provisorisk anordning den 6. november 1940 og i denne tiden til 8. mai 1945 blev det innvilget 140 skilsmisser. Anordningen i London blev på vanlig måte rykket inn i kommunebladet der. Anordningen er ikke opphevet men er oversendt departementet og neste storting vil ta beslutning om saken. Den er gyldig og de avgjørelser som er truffet er gyldige.

Fru Hartmann Varmbo takket justisministeren for svaret, men kunne ikke se annet enn at grunnen for anordningen ikke er fyldestgjørende. Her belønnes umoral istedetfor å straffes. Det burde ikke være gitt skilsmisse uten at det kunne bevises at hustruen hadde vært sammen med andre.

Mossed (b) var fullstendig enig med interpellanten og mente at regjeringen ikke hadde noen rett til å vedta en slik anordning. Hambro (h.) trodde almenhetep var taknemlig overfor fru Varmbo fordi hun hadde tatt på saken. Taleren uttalte sin sympati med den andre justisministeren besvarte interpellasjonen med, men det kan konstateres som å ofte ellers at det ikke er departementets sjel, men departementets papirmasse som råder. Den anordning som er gitt i nazitiden har hjemme, må vi erkjære — det fulle brudd med. Biskop Berggrav nevner i en artikkel som blir offentliggjort i

Hambro: Regjeringen burde vært strengere med dem som var ute enn mot dem som var hjemme.

avise i morgen at han ikke hadde noe kjennskap til anordningen. Regjeringen burde vært strengere med dem som var ute enn mot dem som var hjemme, for tragedien hjemme var så meget større enn ute.

Torgens Odberg (h.) bad justisministeren offentliggjøre å få slått fast at det ved bedømmelsen av separasjon virkelig skal foreligge ekteskapsbrudd.

Nygaardsvold (a.) pekte på at anordningen var offentliggjort i kunngjøringsbladet i London og var forsøkt sendt hjem til hjemmefronten. De anordninger som blev offentliggjort i radio blev besvret av justisdepartementet. Stortinget har besluttet at anordningen skal prøves for neste storting, men det er ikke noe i veien for at dette stortinget kan behandle saken. Forholdene der borte artet sig dessverre slik i mange tilfelle at regjeringen så på det som en begjær. Den som stod midt opp i arbeidet følte hvor vanskelig det var å holde igjen etter at samlysbuddet mellom ektefellene var det. Jeg er klar over at denne anordningen ikke har noen grunn for sig nu når lan-

det er fritt. Om regjeringen har tatt til å gi en slik anordning vil jeg ikke diskutere. Det hadde vært det rimligste om saken ikke var vist så stor oppmerksomhet end, men den er vel tatt av Hæire som propaganda foran valget.

Cappelen måtte overfor Hambro ta den reservasjon at den prov. anordning i nazitiden ikke på noen måte var noe forbilde. Etter konferanse med statsministeren vilde anordningen bli opphevet straks. Den trengtes ikke lenger.

Lavik (kr. l.) var taknemlig overfor interpellanten fordi hun hadde tatt på saken.

Trødal (b.) understreket Hambros opplysning om at Berggrav ikke kjente til anordningen. Hadde kirken hatt kjennskap til det, vilde den ha satt sig i mot den. Når Nygaardsvold nevner at saken er tatt opp som valgagilasjon, så er dette uriktig, og han må her gå mot felleapbruddet, der en er enige om å drive en saklig valgagilasjon.

Valen (v.) var taknemlig for at saken var reist. Når Nygaardsvold nevner de mange vanskeligheter som var opphavet til loven, så burde det vært naturligere at regjeringen hadde gjort tiltak som vilde ha vanskeliggjort det som hendte.

Fru Hartmann Varmbo slo fast at hun ikke hadde fått noe svar på om Norge var det eneste land som hadde en slik skilsmisselov. Taleren bemerket at saken på ingen måte var tatt opp som noen valgagilasjon. Med dette sluttet interpellasjonsdebatten.

Stortinget vil behandle „engangsskatten“ etter valget.

Grundig forarbeide på innstillingen i en av de største saker på lang tid.

OSLO, 27. sept. (N.T.B.) Stortingsrepresentantene skal som før meldt reise hjem nu for å komme sammen igjen en gang efter valget for å behandle proposisjonen om engangsskatt på formuestigning. Det samlede storting har siste møte i morgen — fredag — og lørdag har lagtinget møte for å behandle odelstingets beslutning om nedsettelse av stemmerettsalderen til 21 år ved kommunevalg. Det blir forslavd et historisk møte, idet det er første gang lagtinget holder møte i stortingsalen. Grunnen er restaurering av lagtingsalen.

Proposisjonen om engangsskatt på formuestigning er en av de største saker stortinget har hatt på en årrekke. De beløp det her dreier sig om er milliarder av kroner, og det

arbeide finanskomiteen og kommunalkomiteen har hatt for å utarbeide innstillingen er meget omfattende. — Komiteen har imidlertid ikke villet avgi noen innstilling før næringsorganisasjonene har uttalt sig om sine syn på hvordan skatten vil virke i deres branche. En har ikke villet føre frem med harelabben her.

Saken vil foreløbig bli utarbeidet av et arbeidsutvalg på 6 medlemmer med 3 fra hver komité. De vil tilrettelegge stoffet og sannsynligvis vil så resten av finanskomiteen og kommunalkomiteen bli innkalt for å gjøre ferdig innstillingen. Innstillingen vil sannsynligvis så bli trykt og sendt rundt til stortingsrepresentantene så de hjemme kan sette sig inn i stoffet før de blir innkalt til ny samling.

Velkommen skal det være.

CAPE TOWN, 27. september. (N.T.B. fra Reuter.) Wilhelmssens motorskip «Thalatta» ventes i Cape Town i natt fra Beira Durban. Skipet forlater Cape Town igjen den 1 eller 2. oktober med 8100 tonn matvarer, kler, medikamenter og råvarer til Norge, Danmark, Belgia og Nederland.

Teloppesnamnernes landsmøte vedtok i går enstemmig og uten debatt at landsforeningens skulde oppbeie sig om i Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.

Fl. k. „Ole Wegger“ grunnstøtt under slepning.

Blir kokeriet kondemner?

Efter hvad «Vestfold» erfarer er fl. kokerier «Ole Wegger» gått på grunn ved den engelske kyst under slepning fra Reuten i Frankrike, hvor kokeriet ble havrørt på slutten av krigen. «Ole Wegger» grunnstøtt, er så alvorlig at det er fare for at skibet må kondemneres. Det er i all fall helt utelukket at kokeriet kan komme på fallet i år, slik som man hadde håpet om.

101473 ko

Ring av amerikanerne for å bli for som oppraskelassvidne.

NEW YORK, 18. sept. (N.T.B.) Eva Braun, som oppgav å ha vært sammen med Hitler på dagen av den siste september i den amerikanske okkupasjonssonen i Tyskland. Victor Bernstein, en medarbeider i New York-avisen «N.Y.», har i disse dager omgått tilbake til New York fra Berlin, og han påstår at det er god grunn til å anta at Eva Braun virkelig er arrestert. Bernstein hevdet at Eva Braun for 3 måneder siden besøkte sin bolig i München for å hente en del kler, og at hun derunder også talte med sin hushjelp. — Eva Braun oppholdt sig et kvarters tid i sin leilighet, dit hun blev fulgt av et par amerikanske offiserer, som besøkte henne. I følge Bernstein skal Eva Braun føres som et overraskelassvidne i Nürnberg-prosessen mot Goering, Ribbentrop og de sursige høie nazister.

Belsen-prosessen måtte avbrytes.

En av de anklagede fikk hysterisk anfall.

Britisk professor skal utarbeide forsvarsskrift.

LUNEBURG, 27. sept. (N.T.B. fra Reuter.) Professor i internasjonal lov ved Londons universitet, oberst H. A. Smith, som har vært i Lüneburg for å studere Belsen-prosessen, reiste i dag tilbake til London for å utarbeide et forsvarsskrift for de 45 anklagede. Han vil komme tilbake til Lüneburg om 14 dager for å lese opp sitt skrift i rettsalen. Det var Irma Grese forsvarer, major Granfield, som anmodet retten om å la oberst Smith komme til orde under rettsforhandlingene.

Den unge polske jøde Abraham Glinowicki som i går fortalte om hvordan hans bror var blitt drept i Auschwitz-leiren, fortsatte sitt vidneprovl i dag. Han identifiserte anklagede Hilde Lobauer, og erkjente at hun hadde vært med på å kjøre folk til krematoriet i Auschwitz. Om anklagede Irma Grese uttalte vidnet at hun hadde sendt tusener på tusener av de jeder som kom til Ungarn, til gasskamrene.

For neste vidne, den polske jødinne Hanka Rozenswa, blev ført inn, måtte Irma Grese og Ilse Lothe inn ta nye plasser i anklagebenken. Vidnet hadde imidlertid ingen vanskeligheter med å identifisere dem. Hun gjenkjente også Kramer, som hun så hadde vært til stede når ofrene til gasskamrene blev valgt ut, for å kontrollere at utveivelsen gikk efter hans smak. En gang sendte Irma Grese sin vakthund mot mig, fortsatte vidnet, og den rev i stykker mine kler og bet mig. Jeg har ennå merker efter dens bitt. Men jeg måtte fortsette å arbeide, for hadde jeg søkt hjelp på hospitalet, vilde de bare ha sendt mig til krematoriet.

Vidnet fortalte videre om en kvinnelig fange som var blitt opdaget av en av vokterne da hun forsøkte å ta vann opp fra vannbeholderen. Vokteren skjøv kvinnen ned i vannbeholderen hvor hun druknet, sa hun. Rettsforhandlingene blev avbrutt da en av de anklagede Helene Zopper, fikk et hysterisk anfall og skrek på polsk: «Hvorfor går de mig. Hun blev ført skrikende ut av rettsalen av to kvinnelige kirketjener.

101473 ko

Ny, stor med i New York

28/9-45

de auverende en ny gigantisk Streiken vil innllon arbeidere. gansisasjon ha dere tillatelse t skutte sig til de allerede har at en arbeidere det gjort forsok streik som har i flere oljeraffi te en represent. — ikke det m. Egentlig skal i procent. Alle mindre forplikningene med iker sig ikke en Over 1 600000 Nu tvunget til hundrevis av t Kontorer, som elevatorstreik lamme hele by manufakturere by der den s tomme lokale elevatorarbeide muligheten i for storetreiken i 60 000 personer største handel del av Manhat

Over amerik ble ser 127 to

WASH (N. T. I tet kunn xpantia kr Forente S andre lan denskrigen enn hoad den første Departe utskibning materiell tenhistor 7 306 000 tonn last nar. Litt voldtante utskibet i vter det for armé svinger med fly e stepteren Atlanter New Yor Francisco forsving